Idirdhealú idir freagrachtaí an Aire agus an Choimisinéara Teanga

Cur i bhfeidhm an Achta
An tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta a threoraigh an Bille tríd an Oireachtas lena achtú agus atá freagrach as an reachtaíocht thar cheann an Rialtais don Oireachtas. An tAire a thug tús feidhme d'fhorálacha éagsúla an Achta de réir a chéile le horduithe Aire.

Déanann an tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta aon Ionstraim Reachtúil nó Rialachán faoin Acht. An tAire atá freagrach freisin as soláthar cuí foirne agus acmhainní d'Oifig an Choimisinéara Teanga.

Déanann an Coimisinéir Teanga monatóireacht ar an gcaoi a bhfuil forálacha Acht na dTeangacha Oifigiúla á gcomhlíonadh ag comhlachtaí poiblí agus déanann sé gach beart riachtanach chun a chinntiú go gcomhlíonann comhlachtaí poiblí a ndualgais faoin Acht.

Scéimeanna teanga
Is é/í an tAire a chuireann ceangal ar chomhlachtaí poiblí dréachtscéimeanna teanga a ullmhú agus a sholáthar dó/dí le daingniú. Eisíonn an tAire treoirlínte chuig comhlachtaí poiblí le cabhrú leo in ullmhú na ndréachtscéimeanna. Féadfaidh an tAire na treoirlínte sin a athmheas ag cibé am is cuí leis/léi.

Is é/í an tAire a dhaingníonn gach scéim teanga, tar éis dul i gcomhairle le páirtithe leasmhara agus le toiliú cheann an chomhlachta phoiblí lena mbaineann. Is é/í an tAire a chuireann cóip den scéim dhaingnithe chuig an gCoimisinéir Teanga.

Déanann an Coimisinéir Teanga faireachán ar an gcaoi a bhfuil forálacha gach scéime daingnithe á gcomhlíonadh ag comhlachtaí poiblí agus déanann sé gach beart riachtanach chun a chinntiú go gcomhlíonann comhlachtaí poiblí a ndualgais faoi na scéimeanna reachtúla seo.

Is é/í an tAire a cheanglaíonn ar chomhlachtaí poiblí, tráth nach déanaí ná 6 mhí sula dtéann scéim teanga in éag, an scéim atá acu a athbhreithniú agus dréachtscéim nua a ullmhú agus a thíolacadh dó/di.

Comhairle
Is ar an gCoimisinéir Teanga a leagtar an dualgas comhairle a chur ar fáil don phobal maidir lena gcearta teanga faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla.

Is ar an gCoimisinéir Teanga freisin atá an dualgas comhairle a chur ar fáil do chomhlachtaí poiblí maidir lena ndualgais teanga faoin Acht.

Gearáin agus imscrúduithe
Fiosraíonn an Coimisinéir Teanga gearáin ón bpobal agus déanann an Coimisinéir Teanga imscrúdú a sheoladh i gcás ina gcreidtear go bhfuil teipthe ar chomhlacht poiblí a dhualgas a chomhlíonadh faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla. Fiosraíonn sé gearáin chomh maith i gcás líomhaintí faoi shárú ar fhorálacha d'achtacháin eile a bhaineann le stádas nó le húsáid na Gaeilge.

Is féidir leis an gCoimisinéir Teanga imscrúdú a sheoladh as a stuaim féin, ar iarratas ón Aire nó mar thoradh ar ghearán ón bpobal. Ullmhaíonn an Coimisinéir Teanga tuarascáil i scríbhinn faoi gach uile imscrúdú. Cuireann sé cóip den tuarascáil le fionnachtana agus moltaí chuig an Aire, chuig an gcomhlacht poiblí lena mbaineann agus chuig an ngearánach, más ann dó. Ina dhiaidh sin is féidir

le haon pháirtí in imscrúdú, nó aon duine eile a dhéanann fionnachtana agus moltaí an imscrúdaithe difear dó nó di, achomharc a dhéanamh chuig an Ard-Chúirt ar phonc dlí laistigh de cheithre seachtaine.

Más é tuairim an Choimisinéara Teanga go bhfuil teipthe ar an gcomhlacht poiblí moltaí an imscrúdaithe a chur i bhfeidhm taobh istigh de thréimhse ama réasúnach, féadfaidh sé tuarascáil a chur faoi bhráid Thithe an Oireachtais maidir leis an teip sin.

Scéimeanna cúitimh
Is féidir leis an Aire, le toiliú an Aire Airgeadais, scéim chúitimh a dhéanamh a thabharfadh ar chomhlacht poiblí cúiteamh airgid a íoc le duine/daoine cuí i leith aon teipe a bheadh sonraithe i dtuarascáil a bheadh ullmhaithe tar éis imscrúdaithe ag an gCoimisinéir Teanga.

Logainmneacha
Déanann an tAire, tar éis dó/di comhairle a fháil ón gCoimisiún Logainmneacha, Ordaithe Logainmneacha a dhaingniú a dhearbhaíonn an leagan oifigiúil i nGaeilge de logainmneacha. Má tá Ordú Logainmneacha déanta, caithfidh comhlachtaí poiblí an leagan Gaeilge de logainm atá san Ordú a úsáid in aon fhógairt thaifeadta bhéil, in aon cheannteideal stáiseanóireachta nó in aon chomhartha a chuirtear in airde.
Nuair a dhéanann an tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta dearbhú i leith logainm sa Ghaeltacht, is é an leagan Gaeilge amháin a úsáidtear feasta i reachtaíocht, ar léarscáileanna ar leith de chuid Shuirbhéireacht Ordanáis na hÉireann agus ar chomharthaí bóithre agus sráide de chuid na n-údarás áitiúil.

Déanann an Coimisinéir Teanga monatóireacht ar chur i bhfeidhm na reachtaíochta maidir le logainmneacha.

Tuarascálacha
Cuireann an tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta tuarascáil ar fáil gach bliain don Oireachtas maidir le hoibriú Acht na dTeangacha Oifigiúla sa bhliain roimhe sin.

Soláthraíonn an Coimisinéir Teanga tuarascáil bhliantúil faoi obair Oifig an Choimisinéara Teanga don Aire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta le leagan os comhair Thithe an Oireachtais.

Soláthraíonn an Coimisinéir Teanga cuntais bhliantúla faoi chaiteachas Oifig an Choimisinéara Teanga don Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus ina dhiaidh sin don Aire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta le leagan os comhair Thithe an Oireachtais.

Féadfaidh an Coimisinéir Teanga tráchtaireacht a fhoilsiú ar fheidhm phraiticiúil agus ar oibriú fhorálacha an Achta, san áireamh tráchtaireachtaí bunaithe ar thaithí shealbhóirí Oifig an Choimisinéara Teanga i leith imscrúduithe.